

Úttörőélet

Beszélgetés Szűcs Istvánnal

Ősz közeledtével a természet megadóan készül az elmúlásra. Az oktatási intézmények, közöttük az általános iskolák is, éppen ellenkezőleg, ilyenkor újhodnak meg. Az őreg vagy éppen sárga, frissen emelt falak között ezekben a napokban új és új tervek születnek, varakozástól vibrál a levegő. Ennek a sajátos, éppen ősszel virulni kezdő világnak egyik meghatározó, éltető ereje az úttörőmozgalom.

Szűcs Istvánnal, a Magyar Úttörők Szövetsége főtákarával beszélgettünk azokról az elképzelésekről, amelyek segítségével minden eddiginél színesebbé, tartalmasabbá, hasznosabbá kívánják tenni a gyerekek életét.

— *Milyen alapvető, fontos feladatok teljesítését tűzte ki célul az úttörőcsapatok elő 1978–79-re az úttörőszövetség?*

— Az előttünk álló tanévben szövetségünknek az a feladata, hogy változatlanul kövesse az elmúlt évtizedekben kialakított fő irányvonalat, továbbra is törekedjen a társadalom és a gyerekek igényeinek összekapcsolására. Olyan programot biztosítson az úttörőcsapatok tagjainak, amelyekben egyaránt lehetőség nyílik a közösségi, közeleti tevékenységük kibontakoztatására, az egyéni felelősségtudatuk fokozására, az iskolán kívül szerzett ismereteik alkalmazására és bővítésére, a számukra előírt alapkövetelmények teljesítésére. Továbbá játékra, testedzésre, a tudománnyal, a technikával és a művészetekkel való érdekes találkozásokra, a felnőttekkel való kapcsolatok további erősítésére.

1979 — a Gyermek Nemzetközi Éve

— *Jövőre az egész világ figyelmét magányosan fordul a gyerekek felé, hiszen 1979-et az ENSZ a Gyermek Nemzetközi Évének nyilvánította. Milyen módon jut szerephez ez az esemény a Magyar Úttörők Szövetsége programjában?*

— Athatja és meghatározza azt. Központi kérdés lesz a gyermekek helyzetének elemzése, élet- és tanulási feltételeinek biztosítása, a gyermekek jogainak, érdekeinek képviselése, védelme. A felnőttek cselekvő aktivitása, törődése mellett, a kisdobosok és az úttörőknek is módjuk lesz arra, hogy ne csak elfogadják a segítséget, hanem aktívan részt vegyenek saját közösségük életének megszervezésében, környezetük alakításában, sokféle módon erősítsék a világ gyermekeivel való együttműködésüket, barátságukat.

A Gyermek Nemzetközi Évével összefüggésben érdemes megemlítenünk az úttörő fontos politikai eseményt — a KMP, a KIMSZ megalakulását, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulóját —, amelynek nevelési lehetőségeit ki kell élnünk, hogy fel kell ébresztünk a gyerekek kíváncsiságát a történelmi kor iránt. Igyekezzünk felfedni előttünk az akkori kor és mai életünk tartalmi kapcsolatát. Ehhez a munkához biztosítunk lehetőséget „A mi világunkért” elnevezésű mozgalom, amely a gyermekek tennivalóit foglalja körébe. A mozgalom lehetővé teszi, hogy a kisdobos- és úttörőközösségek megismerjék a szocialista világunkat, tettekkel bizonyítsák, készek dolgozni, áldozatot vállalni a mi világunkért, hogy kifejezzék együttérzésüket, szolidaritásukat az elnyomott országok népeivel, gyerekeivel, hogy érzékeljék,

vannak olyan gyerekek, akik nem élnek olyan boldogan, mint ők. Módot nyújt ahhoz, hogy tettekkel bizonyítsák, méltók elődeik munkájához, életéhez. A mozgalmat Zánkán hirdették meg, a közel-múltban. „A mi világunkért” mozgalom kiemelkedő, központi rendezvénye lesz a nemzetközi gyermeknaphoz közel eső időpontban megrendezendő nagyszabású, országos játék, amelynek célja a különböző országok, népek játékaiknak, dalainak, kultúrájának megismerése.

Nincs két egyforma csapat

— *A mozgalom, mondhatnánk, ajánlás, amely lehetővé teszi, hogy az úttörőcsapatok fejlettségi szintjükhöz, sajátosságaikhoz, lehetőségeikhez megfelelően határozzák meg feladataik sorrendjét, a tevékenység formáját. Hasonló önállóságot már korábban is biztosítottak a csapatoknak. Hogyan éltek eddig ezzel a lehetőséggel, előbbre lépnek-e jövőre az úttörőcsapatok ezen a területen?*

— Nincs két egyforma úttörőcsapat. Az a tapasztalatunk, hogy érdekes programot csak ott valósítottak meg, ahol messzemenően figyelembe vették a gyerekek igényeit, a csapat körülményeit. A legtöbb helyen jól éltek ezzel a lehetőséggel. Igaz, akadnak olyan közösségek, ahol adóssák az önálló kezdeményezéssel. Ugy tűnik azonban, hogy az elmaradók is felzárkóznak, ösztönzi őket több példája is, néhány érdemleges helyi ötlelet ugyanis országos szintre emeltünk. Így történt ez többek között a „Kék nyakkendőért” és a „Vörös nyakkendőért” felvételi próbával is.

— *Milyen akciók, próbarendszerek, szemlék és vetélkedők teszik teljessé a kisdobosok, úttörők jövő tanévi szervezett, közösségi programját?*

— Ezek tulajdonképpen „A mi világunkért” mozgalom részeként ajánlások, sokféle-ségük a gyerekek érdeklődését tükrözi. Mindenki megtalálhatja saját érdeklődését, tehetségének megfelelő tevékenységi formát. A tudományos-technikai szemlék a különböző tudományok, a technika, a mezőgazdaság iránt érdeklődőknél nyújtottak hasznos elfoglaltságot. A „Művészetek vándorútján” kulturális játékok, amelyek érdekes, vonzó művészeti ágak megismerését, gyakorlását biztosítják, fejlesztik az anyanyelvi kultúrát. A „Barátunk a könyv, a múzeum, a film...” közművelődési játékok célja az önművelés. Az 1978–79-es úttörőévben is sor kerül a kulturális szemlére, az éneklő rajok országos találkozójára, az úttörőzenekari fesztiválra, a riportvetélkedőre, a Kazinczy-versenyekre, a gyermekhősök találkozására. Folytatjuk a Teremtünk értéket! akciót, az Edzett ifjúsáért tömegmozgalmon belül az ügyesség-bátorság sportjátékot, az úttörő-olimpia versenysorozatát, a Szülőföld-expedíciót, és ezúttal is sor kerül honvédelmi versenyekre, az úttörőgárda szemléjére. Ezek a programok folyamatos, egész éves elfoglaltságot teremtenek a gyerekeknek.

A 11 napos tanítási hét

— *Hogyan tudja segíteni a Magyar Úttörők Szövetsége az új nevelési-oktatási dokumentumoknak megfelelő nevelőmunkát az iskolákban,*

miként kívánnak közreműködni a tizenegy napos tanítási ciklus eredményessége érdekében?

— Az úttörőcsapatok sokat tehetnek azért, hogy a tanulókkal kapcsolatban pozitív vélemény alakuljon ki a gyerekek között. Ösztönözzék az iskolai kötelezettségek elvégzésére az úttörők társaikat, és bátran marasztalják el azokat, akik nem tanulnak, hiszen tanulni nemcsak „gyermeki”, hanem állampolgári kötelesség. Az úttörőmozgalom sok olyan formát teremt, amelynek tag határai között a gyerekek a tanítási órákon szerzett tudásukat szinte rendszeres egységbe foglalhatják, összefüggéseiben ismerhetik meg környezetüket, ugyanakkor a csapatos kutatások, munkák a társadalmi beilleszkedésre készítik fel a gyerekeket. A tizenegy napos tanítási hét bevezetésével jobban össze kell hangolnunk tevékenységünket a különböző művelődési intézményekkel, hogy a tanórán kívüli nevelési alkalmak, események valóban jól szolgálják a gyerekeket.

— *Az előzetes tervek szerint a Gyermek Nemzetközi Éve alkalmából használnak otthon a CIMEA által megszervezett Európai Gyermektalálkozóhoz, valamint Budapesti tanácskozási egy-kormányzati fórum a gyermekek helyzetéről, jogairól. Milyen teendők várnak mindezzel kapcsolatban a Magyar Úttörők Szövetségre?*

— 1979 augusztusának első felében az úttörőszövetség központi táborában biztosított helyet az Európai Gyermek Találkozójának. Igyekezzünk felhasználni az I. Nemzetközi Gyermekfesztivál tapasztalatait. Azt szeretnénk, ha programunk kifejezné az európai enyhülés, a béke és barátság gondolatát. A mintegy tíznapos táborozás során baráti találkozókra, kulturális és sportrendezvényekre kerülne sor. Terveink szerint vendégeink három-négy napot megélnének, családoknál töltenének el, így közvetlen benyomásokat szerezhetnének életükről, alaposan megismerhetnék a magyar palástokat, szüleit. A kormányzati tanácskozással kapcsolatban: a Magyar Úttörők Szövetsége tagja az előkészítő bizottságnak, és természetesen részt vesz a program előkészítésében.

Szeptemberben minden úttörőcsapathoz eljut a Magyar Úttörők Szövetsége levele. Erdemes idézni: „...Erdeljem minden, ami a családban, az iskolában, lakóhelyeken, hazai tájakon és a világ különböző országaiban történik. Akarjtok, tudjtok beszélni a kis és nagy közösségek dolgaiba, és ne mulasszatok el semmit, amivel tenniakarásokat bizonyíthatjátok, s ami gazdagabbá teheti a most kezdődő úttörőévet. A mi világunkért azaz tehettek a legtöbbet, ha megértitek örömeit és gondjait, ha akartok érte — ma még gyerekként, de holnap már felnőttként — cselekedni.”

Böcs Ferenc

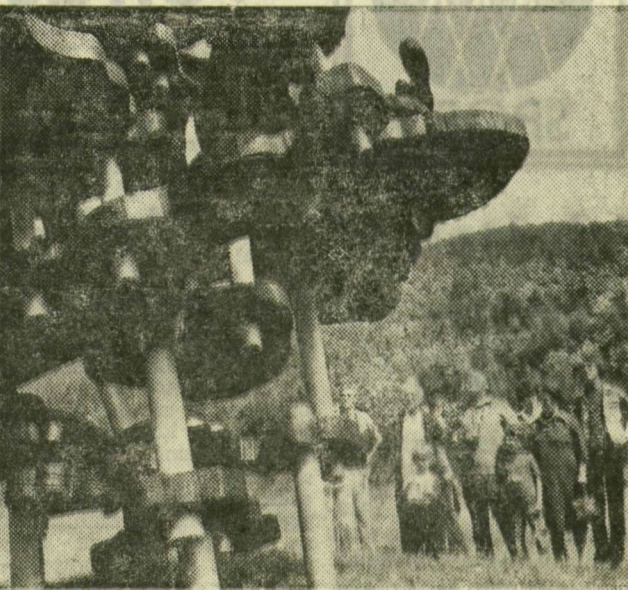
Magyar filmnapok

Filmiparunk államotásának 30. évfordulójáról a Magyar filmnapok Csongrád megyében című rendezvénysorozattal emlékezik meg a megyei moziüzemi vállalat. A program ösbemutatóval kezdődött, 19-en Csongrádon Sára Sándor új művét, a 80 huszárt láthatja a közönség. A hónap végéig tartó vetítéssorozat filmjeit úgy válogatták, hogy a mozilátogatók széles táborra a 30 év fejlődési eredményeit, a filmművészet lényeges jelenségeit érzékelhesse.

A magyar film évfordulós ünnepére egy érdekes-izléses kiadványt is megjelentetett a megyei moziüzemi vállalat; ebben a filmművészet utóbbi 30 évének története mellett néhány jelentős alkotó (Keleti Márton, Várkonyi Zoltán, Gertler Viktor, Mátyás Féliz stb.) életművéről, illetve az egyes filmekről olvashatók ismertetések.

A megyei filmnapok során Szegeden vetítik — a többi között — a következő filmeket: Keleti Márton Mágus Miskáját (Vörös Csillag mozi, augusztus 24–27.); a tévében már látott Keménykalap és krumpliorr című, Bácskai László István alkotását, augusztus 31-től, szintén a Vörös Csillagban; a tavalyi filmtérmezéből ismét láthatjuk az egyik legsikeresebb művet, az Egy erkölcös éjszakát (Fáklya mozi, augusztus 28–30-ig); Algyón vetítik Gertler Viktor Állami áruházát, a szereplői: Latabár Kálmán, Feleki Kamill, Turay Ida, Petress Zsuzsa; A Török Sándor forgatókönyvéből készült Hahó, a tenger című Palásthy György-filmet szintén Algyón, augusztus 27-én nézhetik meg a gyerekek.

Jubileumi szobor

A magyar szénbányászat 335 éves jubileuma alkalmából ünnepséget rendeznek Brennbányán, ahol az egykori bánya egyik bejáratánál felavatták Orsi Ferenc „Brennbánya” című alkotását. A képen: Orsi Ferenc alkotása

Algebra és gráfelmélet

Nemzetközi konferencia Szegeden

A gráfelmélet: pontok és azokat összekapcsoló vonalak, hálózatok elmélete. Kutatása az utóbbi évtizedekben rendkívül sokat fejlődött, egyes területein a magyar tudósoknak kezdeményező szerep jutott. Egyre szélesebb körű a gráfelmélet alkalmazása: eredményesen használják a közlekedésben, a villamos hálózatok alakításában, a számítógéptudományban, a kémiai struktúrák terén. A kutatások a matematika eszköztárával is élnek, használják a gráfelméletben a valószínűségszámítást, a függvénytant, az algebrát.

Hazánkban most hatodik alkalommal rendeznek kom-

binatorikai témájú nemzetközi konferenciát — ezúttal Szegeden, algebrai módszerek a gráfelméletben címmel. A Bolyai János Matematikai Társulat a konferenciát rendezője; a színhely megválasztásában minden bizonnyal szerepet játszott a nagynevű és hagyományú szegedi algebrai iskola elismerése. A holnap, pénteken kezdődő tudományos tanácskozáson több szekcióban tartanak előadásokat magyar és külföldi kutatók — a tudományegyetem újszegedi biológiai épületében. A konferencia résztvevői augusztus 31-én fejezik be munkájukat.

Elmenőben...

Az utolsó napsugarak át-szűrődnek a köveket koszorúzó fák lombjában. Az öregasszony még egyszer visszapillant arra, amit elvégzett, azután tovább ballag. Botnak használja az öles nyelű kerü kapát, a másik kezében vödör, a megmaradt virággal.

— Mit keres?

— Semmit. Ritkán látni szekerce formában ültetett öszirozsát.

— Aki itt fekszik, valaha ácsmester volt.

Azzal a férfi betér a deszkazatos régi épületbe. A kapun kívül épp elporzik az autóbussz. Hosszú esikorgás közepette előtűnik a villamos is. A százhetvenezres város zaja felváltja a bekítő csöndet.

*

Kerek Attila, a Családi és Társadalmi Eseményeket Rendező Iroda vezetője tájékoztat:

— Az iroda létrehozásával 1977. augusztus elsejétől javult a polgári gyászszertartások addigi színvonala. Bár elég kevés a dolgozónk, arra törekszünk, hogy teljesen le-vegyük a terhet a hozzátar-

tozók válláról. Emberi megértéssel fogadjuk őket, tudtukra adjuk, mik a lehetőségek, és igyekezzünk valóra váltani kérésüket. Egyre többen fordulnak hozzánk a szegedi járásból is. Pedig a közvetlen feladatunk csak az, hogy a város lakosságának nyújtunk szolgáltatást. Megrendeljük a szükséges kellekeket a városgazdálkodási vállalatától, elintézzük a hivatalos ügyeket. Erkezés után egy-két órával már mindenki az időpontok ismeretében távozik. Semmi más nem kell tennie, csak anyakönyveztetni az elhunytat, mert az nem áll módunkban. A hivatalban ugyanis személyesen kell megjelenni. Néha bizony úgy látszik, máris túléltük a kereteinket. Például nincs járművünk, a kórustagok nár, a szónoknak körülményes a környező falvakba eljutni.

*

László Iván, a városi tanács főelőadója:

— Általában a temetéssel és az állami temető fenntartásával a tanács a városgazdálkodási vállalatot bízza meg. A szertartások nagy részét a Családi és Társadalmi Eseményeket Rendező Iroda bonyolítja le. A vállalat és az intézmény szorosán együttműködik, ezt a lakosság is egyre gyakrabban igényli. Temetkezési kultúránk nehezen szakít a hagyományokkal. A temetőket egyre nehezebb csor-

bítatlanul beilleszteni a modernizálódó város képébe. Sokan még a közelmúltban is kételkedtek abban, hogy e tereh belátható időn belül változhatnak a nemzeti sajátosságok. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján bizom benne, hogy az emberek magukkal hozzák a fejlődést, anélkül, hogy a kegyelet érzése a háttérbe szorulna.

*

— Szinte jobban megérezzük az időjárás-változást, mint a meteorológusok. Olyankor jóval többen keresnek fel bennünket gyászukban. Ejszaka az ügyelet nyújt segítséget. Mind gyakrabban kéri az iroda közreműködését is, ez esetben a kellekeket biztosítjuk időre. Aki egyházi szertartást óhajtanak, azoknak pedig tájékoztatóval könnyítjük meg az eligazodást — közli Maurics Lászlóné, a Bartók Béla téri temetkezési üzlet vezetője.

— Mindenkinek kötelessége lehetővé tenni, hogy a hozzátartozó méltóképpen emlékezzen meg szerettéről — mondja Kerek Attila. — Emellett társadalmi ügy is, amelyre muszáj áldozni. Sajnos, még nem tartunk ott, de akaratlanul el kell következnünk annak, hogy a végső tisztelt megadásához közreműködő intézmény ne számoljon nyereséggel. Ez a jövő útja.

Jámor Ernő

Helsinki Budapesten

A fővárosi napok sorozatának keretében szeptember 1. és 18. között Helsinki mutatkozik be Budapesten. A gazdagnak ígérkező program kiemelkedő eseménye lesz a Budapesti Történelmi Múzeumban Helsinki, a Baltikum lánya címmel megnyíló kiállítás.

A helsinki napok alkalmából Budapest emlékkövet avatnak, szimbolizálva a magyar–finn barátságot.